

Politik Bilim

Sanayi Stratejilerini İzleme Kılavuzu...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

**Peş peşe stratejiler yayımlanıyor; sanayi ile, sanayi sektörleri ile ilgili stratejiler...
Sevinilmesi, ciddiye alınması gereken bir durum...**

Yüksek Planlama Kurulu'nun (YPK) 7 Aralık 2010 günlü toplantısında onaylanan **Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014**'ün (bununla ilgili görüşlerime 21 Ocak 2011 günlü CBT'de yer vermiştim) ardından iki "*sektör stratejisi*" yayımlandı: **Otomotiv Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014** ile **Türkiye Makine Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014**... İlkiyle ilgili görüşlere de bu köşede yer vermiştim.

Yakında başkaları da yayımlanacak (bu yazıyı okuduğunuzda, bazıları yayımlanmış da olabilir). Bunların yayımlanacağı, Sanayi Stratejisi Belgesi'nde, "**Sektörel Politikalar**" başlığı altında (sayfa 54) "*Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın sorumluluğunda otomotiv, makine, beyaz eşya, elektronik, demir çelik, ağaç işleri, kâğıt ve mobilya ile kimya sektörlerinde olmak üzere sektörel stratejiler hazırlanacaktır.*" dendiği için, zâten biliniyor. Demek ki, 'otomotiv' ve 'makine'den sonra, sırada, "*beyaz eşya, elektronik, demir çelik, ağaç işleri, kâğıt ve mobilya ile kimya sektörleri*"ne ilişkin stratejiler var... Dahası, Sanayi Stratejisi'nin 17'nci sayfasındaki dipnota bakılırsa, "*otomotiv yan sanayii, gıda sanayii, tekstil ve hazır giyim sanayii*" ile ilgili de sektör stratejileri hazırlanabilir... Bu kadar çok strateji, eğer, sanayie verilen, aslında çok da geç kalmış önemin işaretiyse mesele yok; ama yine de, dilerim, ehemmi (çok önemliyi) mühimden (önemliden) ayıramama noktasına düşülmez.

Ortada bu kadar çok strateji olunca, bunları yerli yerine oturtabilmemiz ve izleyebilmemiz için galiba bir kılavuza ihtiyacımız olacak. İsterseniz, böyle bir kılavuz hazırlama denemesinde bulunalım. Önce bu Sanayi Stratejisi, nereden çıktı; onu yanıtlayalım. Bunun dayanağı, **Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013**'tür. Strateji'de öngörülen hedefler, Plan'da öngörülmüş olanlardır. O zaman, Plan dönemiyle (2007-2013) Sanayi Stratejisi'nin kapsadığı dönem (2011-2014) niçin bu denli farklı, dersiniz; ona bir yanıtım yok...

Bilmemizde yarar var: Dokuzuncu Kalkınma Planı da iki stratejiye dayanıyor. Bunlardan birincisi, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı 2001-2005'le birlikte yayımlanmış olan **Uzun Vadeli Strateji [2001-2023]**; diğeri de **Dokuzuncu Kalkınma Planı Stratejisi 2007-2013**'tür... Ortada uzun vâdeli bir strateji varken, niçin bir de bu vâdenin içinde kalan bir dönem için strateji hazırlamışlar, şimdilik onu da bir yana bırakalım...

Asıl mesele şu: Sanayi Stratejisi'nde öngörülen ana hedef "**Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde Avrasya'nın üretim üssü olmak...**"tır. Öyle anlaşılmaktadır ki, sâdece imalâta değil, üretim sürecinin, bilim ve teknolojiye daha fazla yetkinlik kazanmayı gerektiren bazı aşamalarında da, örneğin tasarım geliştirme konusunda, en azından belirli sanayi sektörlerinde seçkin bir merkez olmak da isteniyor. Çok güzel; peki o zaman bu sanayi stratejisini tamamlayacak bilim ve teknoloji stratejisi nerede?

Başka ülkelerde, bilim, teknoloji, yenilik ve sanayi stratejileri sistemik bir bütünlük içinde, bir arada hazırlanıyor. Bizim sanayi stratejimiz ayrı hazırlanmış; ama bunu tamamlayan başka bir strateji de olmalı... Görünüşe göre var: Bu strateji, YPK 7 Aralık 2010'da **Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı 2011-2014**'ü onayladıktan 8 gün sonra, 15 Aralık 2010 günü toplanan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun kabûl ettiği **Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi 2011-2016**'dır! (Her iki kurula da Başbakan başkanlık ediyor.) İncelerseniz göreceksiniz; bu stratejinin

Sanayi Stratejisi ile doğrudan, herhangi bir ilintisi yok. Hani “*açıktan gazel okumak*” derler ya Ulusal Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi’nin durumu aynen öyle.

Söylemiştim, niyetim sanayi stratejileri rahat izlenebilsin diye bir kılavuz ortaya koyabilmektir ama galiba bu deneme, kafanızı karıştırmaktan başka bir işe yaramayacak...

CBT. 20 Mayıs 2011